BIBELN PÅ NATTDUKSBORDET

AV PER ERIKSSON

Per Eriksson (f 1949) är professor em i signalbehandling och har varit rektor för Blekinge tekniska högskola, generaldirektör för VINNOVA och rektor för Lunds universitet.

KAN MAN VARA rektor vid Sveriges största universitet och tala offentligt om sin kristna tro? Hösten 2008 blev jag intervjuad av en reporter på Sydsvenskan. Anledningen till intervjun var att jag skulle bli utnämnd till rektor för Lunds universitet, men mitt svar på en fråga i intervjun blev starten på en debatt som kom att få rätt stor uppmärksamhet. Reportern frågade vilken bok som låg på mitt nattduksbord, och jag berättade om den bok som alltid ligger där: Bibeln. Sedan reste jag iväg till en konferens i Japan. Artikeln ledde till en rad följdfrågor: Vad hade jag som troende att säga om olika vetenskapliga områden? Först svarade jag. Men ganska snart förstod jag att frågorna skulle fortsätta att komma tills jag svarade tokigt på någon av dem, och jag bestämde mig då för att inte svara muntligt på fler. I stället gjorde jag ett skriftligt uttalande där jag uttalade att jag stod bakom den kritiskt vetenskapliga metoden och de värderingar som Lunds universitet redovisar i sin strategiska plan.

Carl-Gustaf Andrén, en av Lunds universitets tidigare rektorer, dessutom tidigare universitetskansler, kontaktade Sydsvenskan och påtalade att om min kristna tro skulle vägas in i bedömningen av min lämplighet som rektor vore det ett brott mot grundlagen. Det är nämligen inte tillåtet att fästa vikt vid och fråga om religion, politisk övertygelse eller sexuell läggning – de enda bedömningsgrunder

som gäller vid tillsättning av statlig tjänst är ”förtjänst och skicklighet”. Inga andra. Till saken hör att Carl Gustaf Andrén var prästvigd, och min närmaste företrädare i Lund, Göran Bexell, är kristen och psalmförfattare.

Den nationella pressen började också uppmärksamma det som hände, och Cordelia Edvardson skrev till mitt försvar i Svenska Dagbladet. Christer Sturmark, som då var ordförande i Humanisterna, och Stefan Swärd, som då var missionsföreståndare i Evangeliska frikyrkan, skrev en gemensam debattartikel i Dagens Nyheter. Alla tre stöttade utnämningen och försvarade mig.

Göran Blomqvist talade vid min rektorsinstallation. Han var vd för Riksbankens Jubileumsstiftelse och universitetshistoriker, och han påminde alla om hur Lunds universitet kom till på 1600-talet. ”Ad Udrumque” är universitetets devis – alltså ”beredd till bådadera” på svenska. Emblemet innehåller utöver de orden en bild av en lejonhanne med en bok under vänster framtass och ett svärd i höger. Boken symboliserar främst Bibeln, och svärdet är med inte bara för att lejonet försvarar Skåne mot danskarna utan också för att han försvarar den sanna kristna läran enligt den Augsburgska bekännelsen. Prästutbildningen var universitetets viktigaste uppgift när det grundades, och den var en del av försvenskningen av Skåne. Svenska unga män skulle inte utbilda sig till präster i Danmark, eftersom bandet mellan kyrkan och kungamakten eller staten var starkt. För att kunna få tjänstgöra som professor vid Lunds universitet måste man då vara kristen. Detsamma gällde i Uppsala, och detta krav behölls ända in på 1800-talet. I promotionsprocessionen till Lunds domkyrka är det fortfarande den teologiska fakultetens representanter som går främst.

Jag blev rektor nummer 153 vid Lunds universitet – och för bibelläsaren är 153 ett välkänt tal, för i Johannesevangeliet 21:11 är det så många fiskar som hamnar i näten när lärjungarna ger sig ut och fiskar efter att ha fått instruktioner av den uppståndne Jesus. Efter utnämningen läste jag berättelsen igen, insåg detta och tog det som en uppmuntrande hälsning från Herren.

Bibeln på mitt nattduksbord och den debatt som den ledde till gjorde en rektorsutnämningen vid ett svenskt universitet till en större nyhet den gången än annars. Tack vare frågan från Sydsvenskans reporter blev det tydligt att en universitetsrektor visst kan vara kristen och medlem i Evangeliska frikyrkan.

Den kalla väggen

Vem är Per Eriksson? Det korta svaret skulle jag vilja formulera så här: Per Eriksson är en som vill stå upp för sin övertygelse.

Jag föddes i Sölvesborg 1949 och blev enda barnet i vår familj. Vi tillhörde pingstkyrkan i Sölvesborg, och vi var nog lite udda. Som en av mina fotbollskompisar sa: ”De tillhör i alla fall inte allmänheten.” Jag fick tidigt lära mig att stå för min tro och min övertygelse bland kamraterna.

När jag var 12 år var jag med på ett möte i Karlshamn där Emanuel Minos talade. Där lämnade jag över mitt liv i Guds händer. Jag fick uppleva andedopet, ett påtagligt gudsmöte, och det gav mig mod att sedan be att få bli döpt och medlem i min hemförsamling. Jag hade blivit frälst, som vi brukade säga då.

Men jag var lite orolig inför dopet. I regel blev det reportage i Sölvesborgs-Tidningen när det var dopförrättning i pingstkyrkan – med bilder. Jag var beredd att stå för min tro och min övertygelse, men det kändes inte helt bra när jag tänkte på hur jag skulle stå där som en ängel i min vita dopdräkt i tidningen. Jag bad en lite ovanlig bön till Gud inför dopet: att jag skulle slippa bli fotograferad i dräkten, att jag inte skulle hamna på bild i tidningen. Pastorn hade lagt dopet sist i mötet så att reportern och fotografen skulle få höra förkunnelsen först, men det hade de genomskådat. De var inte på plats när mötet började utan lyckades komma bara en liten stund före dopet. Det var vinter och kallt ute – och detta blev Herrens svar på min bön. Fotografen hade nämligen låtit sin kamera ligga i bilen under dagen, och när de nu kom in var den kall. Vad händer när man kommer med kall kamera in i ett varmt och lite fuktigt rum? Jo, lin-

sen immar igen helt – det är den så kallade lagen om kalla väggen. Torkar man av linsen immar den igen direkt. Därför blev jag döpt precis som planerat, men det blev inga bilder på mig i vit dopdräkt i tidningen. Och jag tackade Gud för dopet och för bönesvaret.

Jag läste till gymnasieingenjör med inriktning på telekommunikation i Karlskrona, tog studenten 1968 och började mina civilingenjörsstudier i elektroteknik i Lund efter sommarlovet.

Vi 68-årsstudenter var, brukar jag säga, kritiska till allt utom vår egen kritik. Det var ideologiernas tid. Kinakommunistvännerna spred Maos lilla röda. Jag var med i pingstkyrkan i Lund och gick också med i studentkommittén Gospel. Vi spred traktater och litteratur och Jesu lilla vita, alltså Nya testamentet i David Hedegårds översättning. Vi bjöd in till många välbesökta möten med intressanta talare, och oftast gick allt lugnt och fredligt till. Undantaget var den gång vi hyrde Olympen på Sparta för att gospelkören Choralerna skulle komma. Vi satsade på ivriga och högljudda inbjudningar från bil med goda högtalare monterade på takräcket. Och Olympen blev full med folk – det innebar ungefär tusen personer. Då kom polisen och meddelade att vi hade blivit bombhotade och att lokalen omedelbart måste utrymmas. Men det fanns ingen bomb, och efter ungefär en halvtimme kunde vi släppa in publiken igen och fortsätta med konserten. Kanske hade någon retat sig på evangeliet, gospelmusiken eller högtalarbilen. Jag vill tro det senare, för mitt intresse för ljud och akustik hade vaknat så smått.

Studiekamraterna på Lunds tekniska högskola levde studentliv men jag var en ”nörd” och helt ointresserad av allt sådant. Jag hade mina frikyrkliga fördomar mot det traditionella studentlivet med mycket öldrickande väl bevarade.

Vändningen kom 1972 när jag skulle ta ut min civilingenjörsexamen, och den blev total. Jag hade bestämt mig för att jag ville doktorera. Den praktik som ingick i civilingenjörsutbildningen var obligatorisk, och jag hade ordnat praktikplats och fått den preliminärt godkänd i förväg av dekanus. Nu när det var dags för examen fick jag reda på att han hade ändrat sin bedömning. Men om praktiken

inte blev godkänd skulle jag inte kunna börja på doktorandutbildningen utan i stället behöva praktisera mera. Min professor stöttade mig, och jag överklagade ärendet som då hamnade hos nämnden för den elektrotekniska institutionen. Ordförande var dekanus själv, och han redogjorde för vad som hade hänt och avslutade sitt anförande med att säga: ”Anser då teknolog Per Eriksson att jag ljuger?” Det var tufft, och jag var redan upprörd, men jag lyckades behålla mitt lugn. För mig var det tydligt att han missbrukade sin makt och sin auktoritet. Därför svarade jag ”Ja” på hans fråga. Sedan var jag tyst. Dekanus kom först av sig, men så bad han mig att berätta min version av vad som hade hänt. När jag hade gjort det fick jag lämna rummet, och en stund senare fick jag veta att nämnden hade beslutat att dispensvis godkänna min praktik. På det sättet kunde både dekanus och jag räddas.

Det som hände med min praktik i nämnden väckte mitt intresse för beslut, ledarskap och ansvarstagande inom universitetsvärlden, och jag är mycket tacksam för det. Som doktorand kom jag med i institutionsstyrelsen, och senare fortsatte jag med olika uppgifter som jag nog inte skulle ha tänkt på om jag inte hade hamnat inför nämnden på den elektrotekniska institutionen i Lund: jag blev studierektor, prefekt, nämndsordförande. 1989 blev jag den förste rektorn för Blekinge Tekniska Högskola, BTH, och där arbetade jag i drygt elva år. När jag avgick som rektor för Lunds universitet den 31 december 2014 hade jag varit statlig myndighetschef i lite mer än 25 år utan avbrott. Välsignelsen över de organisationer jag fått ansvaret för har varit stor, hela vägen från prefekt (chef) för institutionen för teletransmissionsteori via ordförandeskap i utbildningsnämnden för elektroteknik, datateknik och teknisk fysik, rektor för Blekinge Tekniska Högskola och generaldirektör för VINNOVA, Verket för Innovationssystem, till rektor för Lunds universitet. Alla dessa organisationer har växt och utvecklats väl under min tid som ledare. Det känner jag som en stor nåd och välsignelse i mitt liv, och jag är mycket tacksam för detta. I den forskning och i de företag där jag engagerat mig har jag också fått uppleva mycket nåd och välsignelse.

Ledarskap i vetenskapens värld

När jag skulle börja som rektor för den alldeles nya Blekinge tekniska högskola tänkte jag att det vore bra att gå någon ledarskapskurs och hittade en som kallades *Power Communication Skills*, alltså närmast ”maktspråkskommunikation”. Den kunde nog vara en nyttig förberedelse för rektorsjobbet, tänkte jag. Kursen var mycket bra, och jag kommer fortfarande ihåg en del, men det som satte sig djupast var berättelsen om ett experiment. En man gick runt på en plats motsvarande Stockholms Centralstation och sa: ”Jag har blivit bestulen på min plånbok med mina biljetter, pengar och kreditkort. Nu behöver jag biljettpengar för resan hem till Göteborg. Kan du vara snäll och hjälpa mig?” Första dagen var han mycket fint klädd i kostym och fick ihop ungefär 20 000 kronor på en halv dag. Andra dagen var han klädd som vanligt folk, och då fick han ihop ungefär 2 000 kronor. Tredje dagen var han mycket enkelt klädd, närmast som en hemlös, och det resulterade i ungefär 20 kronor.

Den amerikanska kursledaren sammanfattade resultatet av experimentet med orden ”You like people you are like” – alltså ungefär ”vi tycker om människor som ser ut som vi”. Om vi känner att det kunde varit vi själva som hade råkat ut för detta hjälper vi till, och annars är det inte alls säkert att vi gör det. Detta grep mig djupt eftersom det står helt i strid med Jesu ord i Matteusevangeliet 25:40: ”Allt vad ni har gjort för en av dessa mina minsta bröder, det har ni gjort för mig.” Självklart vill jag stå för ett tjänande ledarskap där vi som har fått förtroendet att vara ledare särskilt tar vara på och stöttar ”dessa mina minsta” som inte alltid har det så lätt i det akademiska maktspelet.

Min ledarskapsfilosofi är egentligen mycket enkel: tjänande ledarskap och teambyggande med komplementära personligheter och kompetenser. Jag brukar också påminna om mina fyra hårda P:n och fyra mjuka U:n. Det är pengar, personer, profilering och prioritering samt uppmuntran, uppriktighet, uthållighet och uppmärksamhet. Man kan sällan åstadkomma något utan pengar, och man

behöver dem bland annat för att kunna rekrytera duktiga medarbetare – alltså personer. Man måste ha ett fokus i verksamheten för att åstadkomma resultat, alltså profilera verksamheten, och man måste se till att profilen upprätthålls, alltså prioritera rätt. Det är alltid lätt att säga ja till bra förslag och nej till dåliga – svårigheten är att säga nej till bra förslag som riskerar att äventyra profilen. Glöm inte uppmuntran! Det kan inte nog upprepas. Om man ska kunna medverka till att medarbetarna växer och utvecklas är den det allra viktigaste, och i regel är ledare dåliga på att ge den. Vi är alla sköra människor som behöver få höra att vi är uppskattade.

När jag doktorerade hade jag två handledare, en professor i signalbehandling och en i akustik, och jag har tackat dem även på senare tid. Då bjöd jag dem på en god måltid och berättade för dem vad de har betytt för mig. Det blev en middag i Lund och en middag i Stockholm. De har storligen uppskattat detta, och det gör jag också – jag har ju fått tillfälle att med tidsdistans uttrycka hur viktiga de är och har varit för mig. Detsamma har jag gjort med Daniel Wärn, som var pastor i pingstkyrkan i Lund under min tid där.

En annan viktig sak, något som jag har lärt mig under mina drygt 25 år som statlig myndighetschef, är att vara rädd om mina kritiker och lyssna noggrant, för i kritiken finns oftast något att lära sig. Jag har också försökt lära mig hur viktigt det är att vara självkritisk så långt det är möjligt, att aldrig använda den makt jag har mot mina kritiker och att värna särskilt om ”dessa mina minsta”. Vid professorsinstallationerna i Lund påminde jag alltid om att den höga titeln, professor, ska användas främst för att uppmuntra och lyfta studenter och doktorander, mer sällan och försiktigt för att kritisera. ”Ditt ord som professor väger mycket tyngre än du någonsin kan tro”, sa jag. Detta gäller självklart alla med stort ledaransvar.

Min erfarenhet är att man ska vara generös med uppmuntran – och naturligtvis alltid tala sanning när man uppmuntrar. Detta är en del av uppriktigheten och den underlättar samtalen som ibland innebär att man också måste kunna ta upp kritik och saker som behöver förbättras. Men då är det också viktigt att man ger utrymme

för att själv ta emot kritik och lyssnar noga till den. Det är inte alltid så lätt att få ta del av kritik när man är chef, så när det sker ska man se det som ett förtroende. Om man ska kunna göra resultat krävs det nästan alltid en stor uthållighet. Få saker av betydelse åstadkoms utan uthållighet – för att inte säga envishet. De goda resultaten måste sedan också uppmärksammas på olika sätt, och goda förebilder måste bli synliga, ofta i offentlig kommunikation.

”Ledarskap enligt Nalle Puh” är en metafor som jag tycker fångar ett komplementärt ledarskap väl – man behöver inte själv vara särskilt duktig för att lyckas väl som ledare, men man måste ha tydliga mål och omdömet att välja olikartade medarbetare som man lyssnar till. Puh är en liten björn med en liten hjärna, men han har ett tydligt mål: honung. Han har flera vänner till hjälp, och de är mycket olika. Han har dessutom Christopher Robin, som närmast kan ses som en Kristusgestalt som griper in när inget annat hjälper. Det som ibland har varit lite svårt för mig med denna metafor var när någon i ledningsgruppen lät alldeles för mycket som Ior. Associationen kunde göra laddade situationer närmast komiska, men jag lyckades alltid hålla mig allvarlig – även om klagan var väldigt lik Iors.

En annan sak som har varit särskilt viktig för mig är att försöka ha en ersättare på varje nyckelposition för att inte ledningen ska bli så sårbar om någon av något skäl skulle falla ifrån under en period. Särskilt tacksam är jag över att jag har haft möjligheten att välja toppkompetenta och komplementära ställföreträdare till mig själv. Det var tack vare Stig Hagström som jag förstod detta. Han var en kristen vän och var vid den här tiden universitetskansler. Han har också tjänstgjort som professor vid Stanford och var under en period ordförande i Nobelkommittén i fysik. När planeringen för VINNOVA hade kommit en bit föreslog han att jag skulle rekrytera Karin Markides dit. Då var hon professor i Uppsala, och på VINNOVA blev hon vice generaldirektör och min ställföreträdare. Vi arbetade utmärkt tillsammans, och efter ungefär två år gick hon vidare till rektorstjänsten på Chalmers. Den har hon skött med stor framgång. Lena Gustafsson, också hon professor, tog över uppdraget efter Karin som

vice generaldirektör på VINNOVA. Vårt samarbete fungerade lika bra, och efter ungefär två år blev hon rektor för Umeå universitet. När jag blev rektor för Lunds universitet blev professor Eva Åkesson prorektor och min ställföreträdare. Vi arbetade tillsammans under tre framgångsrika år tills hon blev rektor för Uppsala universitet. Därefter blev Ingalill Rahm Hallberg prorektor under en kortare period fram till sin pensionering, och sedan kom Eva Wiberg in som prorektor och min ställföreträdare. Vi fungerade utmärkt under våra drygt två år tillsammans, och senare blev hon rektor för Göteborgs universitet.

Jag kallar denna ledarskapsmodell för ”jobbäktenskap” eftersom vi i vårt arbete helt delade på det yttersta ledningsansvaret liknande ett äktenskap med dagliga avstämningssamtal. Det är inte min förtjänst att de lämnat för egna rektorsuppdrag för de var ytterst kompetenta på egen hand. Men det jag gjorde med och för dem var att jag gjorde dem synliga för en större krets nationellt och internationellt, dels genom att vi genomgående i officiella sammanhang uppträdde tillsammans där en av oss höll tal på svenska och den andre på engelska, dels genom att jag ofta lät Lunds universitet representeras av sin prorektor, till exempel i LERU som är en sammanslutning av framstående universitet i Europa där bland annat Oxford och Cambridge ingår men inget annat universitet från Sverige än Lunds.

Ibland har jag och mina medarbetare råkat ut för något som jag vill kalla tesjournalistik. Det är de intervjuer när journalisten redan vet vad som ska skrivas och tar kontakt med mig enbart för att få detta bekräftat. Då blir det lätt så att han eller hon inte lyssnar till något annat än det som bekräftar det som i förväg var tänkt att skrivas. Det händer som väl är inte så ofta, men det händer, och jag har fått trösta åtskilliga medarbetare, däribland flera professorer, som har känt sig missförstådda när stora delar av vad de sagt inte finns med i den publicerade texten. Då har jag sagt att det som har hänt nu är det näst högsta betyg din verksamhet kan få. Det skulle naturligtvis ha varit roligare om de hade förmedlat den större bilden som du berättade om, men det du gör betyder något viktigt – annars hade de inte

uppmärksammat det. Detta kan man lära av och utnyttja genom att i pressmeddelanden inte bara berätta om framsteg utan också ta med svagheter och saker man misslyckats med. Då händer två saker: dels blir budskapet mer trovärdigt, dels ordnar man själv med en sorts vaccination mot framtida kritik.

Att följa min övertygelse, också när det kostar på eller till och med särskilt då, har alltid varit ytterst viktigt för mig. Mitt tydligaste exempel under rektorstiden i Lund var den process som började när AstraZeneca hade fattat beslutet att lämna sin verksamhet i Lund. Då hade universitetet möjligheten att satsa på Medicon Village – lokalerna fanns ju redan – och där samla och koncentrera vår cancerforskning. Mats Paulsson, en av PEAB:s grundare, hade redan satsat 100 miljoner, och det hade skapats en stiftelse där hans bidrag var grundplåten.

Men köpeskillingen var 450 miljoner kronor för mark och fastigheter. Banken kunde tänka sig att stå för finansieringen, men banktjänstemännen ställde krav på oss. Kunde vi, Lunds universitet, skriva på ett treårigt hyresavtal för de nya lokalerna på 20 miljoner kronor per år, alltså totalt 60 miljoner? Samma krav ställdes på Region Skåne. Av mina åtta dekaner, de som arbetade på beslutsnivån närmast under rektor, var fem emot att ta ett sådant beslut, men jag valde efter en del sömnlösa nätter att följa min övertygelse och skriva på avtalet. Efteråt redovisade jag mitt beslut för universitetsstyrelsen. Om ledamöterna där hade haft invändningar hade jag slutat som rektor. Det som hände blev i stället att de stöttade mitt beslut. Idag är det mer är 2 000 personer som arbetar i Medicon Village – att jämföra med 900 under AstraZenecas tid. Dessutom går all avkastning från fastigheterna till forskning inom Life Science i Skåne.

Något som hela tiden har varit viktigt för mig och gett mig stor glädje har varit att ha erfarna, äldre rådgivare. Jag tänker särskilt på vad Stig Hagström, som jag redan har nämnt, och Thage G. Peterson, tidigare talman, har betytt för mig genom sina råd och sitt stöd.

Det allra viktigaste

Allra viktigast har min kristna tro varit. Jag har bett om att få vandra i de gärningar som Gud har förberett (Efesierbrevet 2:10), och tron har burit mig. När man har en uppgift som ledare kan man ofta tillämpa Bibelns undervisning i konkreta situationer. Ett exempel är när regeringens regleringsbrev kommer – då man kan påminna sig berättelsen om Jesus och den romerska skatten i Matteusevangeliet 22 när han utmanas av fariséerna:

> ”Mästare, vi vet att du är ärlig och lär ut sanningen om Guds väg och inte tar parti för någon utan behandlar alla lika. Så säg oss nu: Vad anser du? Är det tillåtet att betala skatt till kejsaren eller inte?” Jesus märkte deras ondska och sade: ”... Visa mig myntet som skatten betalas med.” De räckte honom en denar, och han frågade dem: ”Vems bild och inskrift är detta?” De svarade: ”Kejsarens.” Då sade han till dem: ”Ge då kejsaren det som tillhör kejsaren, och Gud det som tillhör Gud.”

Jag ser detta som en grund för uppdelningen mellan stat och privatliv. Som kristen respekterar jag en sekulär stat, men jag har också min religionsfrihet och yttrandefrihet, alltså mänskliga rättigheter. Och i mitt arbete som ledare för en statlig myndighet läser jag berättelsen på detta sätt: följ regeringens direktiv i regleringsbrevet, men överarbeta det inte, utan försök också förverkliga ”det gudomliga”, det som verkligen stärker organisationens hållbara internationella konkurrenskraft. Regleringsbreven är ju sällan, för att inte säga aldrig, utformade med detta som mål.

När jag var prefekt hade vi i institutionsstyrelsen ett ärende som jag höll på att förlora. Det var nämligen så att vi behövde ytterligare några datorer till teknologernas laborationer. Vi hade pengar som skulle räcka, och vid den här tiden var IBM:s PC mycket populär. Men nu var det också så att inte alla i personalen hade fått egna datorer. Många hade än så länge fått nöja sig med en enkel terminal

som var ansluten till stordatorns nätverk. En av anledningarna till att IBM:s PC var mycket populär var att den dels kunde anslutas som terminal till stordatorn, dels fungerade som fristående dator – med bland annat roliga spel. Den fråga som jag som prefekt hade väckt tog en för mig oväntad vändning. Nu ville en majoritet i institutionsstyrelsen prioritera datorer till institutionens personal framför datorer till teknologerna. Om vi skulle gå till omröstning i frågan skulle jag förlora, det var min beräkning. Vad göra? ”Jo”, sa jag, ”om vi nu ska ha IBM PC som standard för oss bör vi också besluta en standard för vilken programmeringseditor vi alla ska använda på vår institution.” Detta var närmast en stridsfråga, det visste jag sedan tidigare, och genast började en mycket engagerad diskussion – som inte handlade om vilka som skulle få datorer utan om vilken editor som skulle gälla som standard. Den drog ut på tiden så till den grad att jag kunde avsluta mötet och ajournera frågan till nästa möte. Före nästa möte lyckades vi få ihop mer pengar, och då kunde vi bekosta datorer såväl till teknologernas laborationer som till den personal som saknade egna datorer och ville ha sådana.

Vid fikat efter sammanträdet fick jag tillfälle att berätta och erkänna varför jag valde att ta upp frågan om editorn trots att jag visste att det skulle bli en lång diskussion om den. Jo, den idén hämtade jag från en berättelse om Paulus i Apostlagärningarna 23. När judarna i Jerusalem kände igen honom blossade oroligheter upp, och han hamnade i den romerske befälhavarens händer. Befälhavaren lät då ställa honom inför judarnas stora råd, och han gavs rätt att tala. Han tog tillfället att berätta, bland annat om sin omvändelse, men där han stod upptäckte han att både saddukeer och fariseer fanns bland de närvarande. De räknades som varandras motståndare, och deras stora stridsfråga var de dödas uppståndelse. Så Paulus sa: ”Bröder! Jag är farisé och son till fariseer. Det är för hoppet om de dödas uppståndelse som jag står här inför rätta.” Då utbröt en strid mellan dessa två grupper, och den blev så häftig att befälhavaren fruktade för Paulus liv och lät sin vaktstyrka föra honom i säkerhet. Det var med inspiration från denna text som jag hade tagit upp vår stridsfråga om editorn.

Viktigt är att alltid tänka på att ett bra ledarskap är ett tjänande ledarskap, och här är Jesu undervisning central. Han tvättade lärjungarnas fötter fastän det egentligen var tjänarnas uppgift. ”Den av er som vill vara den främste ska vara de andras tjänare” – det är en del av Jesu budskap.

Kristen tro i vetenskapens värld

Och tron – hur definierar jag den? Vad står den för hos mig? I Hebreerbrevet 11:1 står det: ”Tron är en övertygelse om det man hoppas, en visshet om ting som man inte ser.” Alltså en övertygelse – inget man säkert vet. Den kan jämföras med äktenskapet och kärleken. Man gifter sig av kärlek och övertygelse om ett liv tillsammans. Kärleken och övertygelsen är ytterst påtaglig. Att hävda att det inte finns någon skapargud utan att allt har kommit till av sig självt är också ett uttryck för en livsåskådning, en tro, inget man kan riktigt säkert veta.

Alla människor har en livsåskådning, och var och en av oss borde egentligen också ha en genomtänkt idé om vilka vi vill vara. Vi behöver en livshållning, en etik och, som det nu heter, en värdegrund för våra liv och våra handlingar. Vem är jag? Vem vill jag vara? Hur vill jag leva mitt liv, hur vill jag utforma min stund på jorden? Hatten som väljer hus åt de nya Hogwarts-eleverna i Harry Potter-böckerna är en bra liknelse. Harry har begåvning för både de mörka, onda krafterna och de goda, ljusa. Han väljer att bejaka det goda och det ljusa, och hatten låter sig påverkas av hans val. Detta måste vi alla fundera över. Det är vår vilja, våra tankar, val och handlingar som påverkar vilka vi blir.

Ondskan som mörker är en annan bra bild. Gud är ju ljus, och intet mörker finns i honom, det är tydligt i Bibeln. Mörker är frånvaro av ljus, alltså ingen existens i sig själv. Gud är god. Ondskan är frånvaro av Gud och Guds inflytande. Att Gud skapat oss med fri vilja att tro på honom eller att förkasta honom, alltså välja mörkret, är för mig en utmärkt förklaringsmodell för ondskan i världen.